

Te tiaki i ō tamariki mai i te KOWHEORI-19

Te Kaupapa Tuku Kano Ārai Mate
KOWHEORI-19 mā ngā tamariki
5 ki te 11 tau

Te Kano Ārai Mate KOWHEORI-19 mā ngā tamariki 5 ki te 11 tau

Ka āhei ngā mātua me ngā kaitiaki tamariki ki te tiaki i ā rātau tamariki 5 ki te 11 tau mai i te KOWHEORI-19, mā te tuku i tētahi hanganga o te kano ārai mate Pfizer (mātai mate tamariki).

Ko te kano ārai mate ka whakamahia mō ngā tamariki he tauira kano ārai mate Pfizer tēnei mō ngā tamariki, ā, he iti ake te potanga me te rahinga.

E rua ngā potanga me whiwhi ngā tamariki kia tino whakamarutia. E tūtohua ana kia 8 wiki i te iti rawa i waenganui. Ka taea te whakapoto te wā ki te 21 rā i te iti rawa mēnā e hiahiatia ana, hei tauira, mēnā kei te tīmata maimoatanga tō tamaiti me ngā rongoā pēhi ārai mate.

E tūtohu ana Te Manatū Hauora kia whiwhi kano ārai mate tō tamaiti hei tiaki i a ia me tō whānau, hapori hoki mai i te KOWHEORI-19.

Ngā painga o te whiwhi kano ārai mate

He tikanga hira te whiwhi kano ārai mate kia noho haumaruru ngā tamariki, he rite ki te pani ārai hihira, te whakamau tātua waka rānei. He tiaki i ō tamariki mai i ngā mate nui me te ārai i te hōrapa o te mate ki roto i tō whānau me te hapori.

I Aotearoa, ka whiwhi ngā tamariki i ngā kano ārai mate koreutu mō ngā mate 12, tae atu ki te mare heihei (pertussis), mate karawaka me te whakamemeke.

Ngā painga o te whiwhi kano ārai mate mai i te KOWHEORI-19

Mā te tuku kano ārai mate ki ngā tamariki 5 ki te 11 tau ka āwhina ki te tiaki i ērā o te whānau he nui ake te mōrea ki te KOWHEORI-19 nā ō rātau mate.

He matawhawhati pea te mate KOWHEORI-19. Me kī ahakoa he māmā ake te pānga o te KOWHEORI-19 ki ngā tamariki, he rite ngā tohumate ki te whurū, ka pāngia kinotia ētahi tamariki e te mate, ā, ka uru pea ki te hōhipera. Ka pāngia hoki ngā tamariki ki ētahi mate tino rerekē pērā i te Multisystem Inflammatory Syndrome (MIS-C), ā, tērā pea ka uru ki te wāhanga whāomoomo. Ka pāngia anō ngā tamariki ki ngā pānga kino wā roa (e kīia ana ko te KOWHEORI mauroa), mai i ngā kēhi KOWHEORI-19 māmā hoki.

Pērā anō i ngā pakeke, ki te pāngia tō tamaiti e te mate KOWHEORI-19 ka taea e ia te tuku mate ki ētahi atu.

Te haumarū o te kano ārai mate Pfizer

Kua whakamātautauria haumanutia te kano ārai mate Pfizer mō ngā tamariki 5 ki te 11 tau me ngā tamariki nō tēnei rōpū taipakeke. Me kī, ko ngā pānga kino i pūrongohia he māmā, kāore i roa, ā, he rite ki ngā pānga kino nō ētahi atu kano ārai mate noa.

E tūtohua ana te kano ārai mate mō ngā tamariki he mate pāwera kai ō rātau. Engari kāore he kai, keratini, taherapa rānei i roto i te kano ārai mate Pfizer.

Ko te pūtaka anake kia kaua te tangata e whiwhi i tēnei kano ārai mate nā te pāwera mēnā i pā mai he pāwera kino ki a ia i mua (anaphylaxis) mai i tētahi potanga kano ārai mate Pfizer, he kai rānei nō roto o te kano ārai mate. I whakahaerehia anō taua tukanga whakaae taikaha mō te kano ārai mate Pfizer tamariki (mātai mate tamariki) pērā i ētahi atu kano ārai mate tamariki noa. Kāore i pokaina he whakamātautau haumanu, he karo rānei i roto i ngā whakamātautau i te haumarutanga.

Te whakarite i tō tamaiti mō te whiwhi i te kano ārai mate

1. Me whakamānawa i tō tamaiti kia āta tau ia.
2. Me mātua whakarite kua whiwhi kai me te inu ia.
3. Me tiro tiro mēnā kei te mau ia i ngā kākahu e māmā ai te kite, e wātea mai hoki tōna kikopuku.

Mēnā kei te āhua āmaimai ia, ka āhei ia ki te heri atu i tētahi mea hei whakaware i a ia, pērā i tētahi taonga tākaro ngohengohe, he waea rānei.

Mēnā he pānga ki ō tamariki i ētahi atu kano ārai mate i mua, me whakamōhio atu ki tō kaiwero, me kōrero rānei ki tō rata i mua i te wāhui, me kōrero rānei ki tētahi mātanga matatau nō te COVID Vaccination Healthline – 0800 28 29 26.

Whakaae

Me whai tētahi matua, kaitiaki rānei i tō tamaiti ki tana wāhui hei pakeke tōtika me te tuku whakaae mōna kia whiwhi kano ārai mate ia.

I te wāhui, kei te pakeke me te tamaiti te kaha ki te tuku i ngā pātai katoa e hiahia ana rāua.

Ngā pānga kino

Pērā me ngā kano ārai mate katoa, kāore e kore ka mamae tō ringa o tō tamaiti, ā, ka whero, ka mamae, ka pupuhi rānei te wāhi i weroa. Ko ētahi atu pānga ka taea, ko te tikanga i roto i te kotahi, rua rā rānei, ko te:

- ānini māhunga
- kirikā (ka wera)
- whakapairuaki (kei te māuiui), ruaki, mate tikotiko
- rūhā
- auhi (kei te māuiui, pākikini, mamae hoki).

Pā noa mai ēnei, ā, e whakaatu ana kei te mahi te kano ārai mate. Me whakahau kia whakatā, ā, kia nui tonu te inu wai.

He tino rerekē ngā pānga kino mai i te kano ārai mate KOWHEORI-19 Pfizer, ā, i te nuinga o te wā ka pā mai i muri tonu i te whiwhi i te kano ārai mate. Nā tēnei, ka whakanohotia kōrua ko tō tamaiti ki tētahi wāhi mātai kia tiro tirohia ai ia e ngā kaimahi haumanu hei whakarite ka whiwhi maimoatanga hauora ia ki te tūpono pā mai tēnei.

Ngā tohu pānga kino pea ko te:

- uaua o te hēhē
- pupuhi o te kanohi me te korokoro
- tere o te kapa o te manawa
- kino o te kirikā o te tinana
- pōātinitini me te ngoikore.

Mēnā ka kite koe kua pāngia tō tamaiti e tētahi o ēnei tohumate, me wawe te whakamōhio atu ki ngā kaimahi haumanu. Mēnā kāore koe i tētahi wāhi tuku kano ārai mate me waea atu ki 111.

He tino rerekē te pā mai o te myocarditis me te pericarditis engari he pānga kino ēnei nō te kano ārai mate Pfizer. I ngā whakamātautau haumanu, kāore i kitea ēnei i roto i ngā tamariki 5 ki te 11 tau, engari he mea nui kia mōhio ki ngā tohumate mō ngā taipakeke katoa ka whiwhi kano ārai mate. Ki te pā mai tētahi o ēnei tohumate ki tō tamaiti i ngā rā, ngā wiki rānei i muri i te whiwhi kano ārai mate, me wawe tonu te whiwhi āwhina hauora.

Ngā tohumate o te myocarditis me te pericarditis:

- he auhi, taumaha, kikī haere, mamae rānei tōna uma
- he uaua o te hēhē
- he tere te kapa o te manawa, he kakapa, pātukituki rānei
- he takarangī, nihinihi, āmāimai rānei.

Me whakarite wāhui, me kuhu noa rānei

Kāore he utu mō te whiwhi kano ārai mate KOWHEORI-19 mō te tangata. Mai i te 17 o Hānuere, ka āhei ngā mātua, ngā kaitiaki tamariki rānei te haere ki tētahi wāhi tuku kano ārai mate kuhu noa me ā rātau tamariki, te whakamahi rānei i te **BookMyVaccine.nz** hei whiwhi kano ārai mate me tō rātau kaiwhakarato hauora ake, whare rata rānei. Me mātua whakarite ka tīpakohia e koe te awhe taipakeke tika.

Mēnā kei te hiahia koe ki te tāpui mō neke atu i te kotahi tamaiti, kāore rānei e taea e koe te tāpui tuihono, ka taea te waea atu ki COVID Vaccination Healthline i **0800 28 29 26** (8am–8pm, 7 rā i te wiki), ā, ka whakaritea e mātua te tāpuitanga mōu me te whakautu i ō pātai.

E wātea ana ngā kaiwhakamāori.

Ngā tamariki hauā

E wātea ana te Rōpū Tautoko Hauātanga i te Mane ki te Paraire, mai i te 8am ki te 8pm. Ka tautokona e rātau tō whānau me te tāpui i tētahi wāhui mōu. Ka taea anō e rātau te whakautu ō pātai mō ngā hiahia o tō tamaiti tae atu ki te wātea mai ki a rātau, ngā kōwhiringa ikiiki koreutu, ngā pānga rānei o te kano ārai mate ki tō tamaiti.

- Waea ki **0800 28 29 pana 26** ka pēhi 2
- Patowaea koreutu ki **8988**
- Īmēra **accessiblecovidvaccinations@whakarongorau.nz**

He mōhiohio anō

Mō ētahi mōhiohio anō me ngā hono hei rangahau, haere ki:

Unite Against COVID-19 – Covid19.govt.nz/tamariki

Te Manatū Hauora – Health.govt.nz/CovidVaccineKids

Te Puni Kōkiri – Karawhia.nz

Te Manatū Mō Ngā Iwi o Te Moananui-a-Kiwa – mpp.govt.nz

He pātai āu mō te kano ārai mate?

Me kōrero ki tētahi kaitohutohu matatau kei te COVID Vaccination Healthline – **0800 28 29 26**
8am–8pm, 7 ra i te wiki